

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 324/2018-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím ml., Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 P 210/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 P 210/2016 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 P 210/2016 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 488,13 € (slovom štyristoosemdesiatosem eur a trinásť centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Pavla Piovarčího ml., Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 324/2018 zo 4. septembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 P 210/2016.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 27. júna 2016 okresnému súdu „návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom“.

3. Sťažovateľka okrem podrobného opisu doterajšieho priebehu napadnutého konania a argumentácie, ktorou poukázala na prietahy v konaní, ktoré podľa jej názoru postupom v napadnutom konaní spôsobil okresný súd, uviedla, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené, a preto navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň tiež požadovala prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a úhradu trov konania.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. 1 SprV/647/2018 doručeným ústavnému súdu 26. septembra 2018, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Vzhľadom na vyššie uvedenú chronológiu vo veci vykonaných úkonov je zrejmé, že v konaní došlo k prietahu zo strany súdu v období od 27.3.2017 do 22.3.2018. Táto situácia bola spôsobená vyššie vysvetlenou dlhodobou práceneschopnosťou pôvodne vo veci konajúcej zákonnej sudkyne a nutnosťou prerozdelenia všetkých jej pridelených vecí medzi ďalšie dve sudkyne rovnakého rozsahu pôsobnosti, ktoré sa museli s takto prerozdelenými spismi postupne oboznamovať a vykonávať v nich úkony, čo si vyžiadalo značný časový priestor. Nie je však zrejmé, prečo sťažovateľka označuje konanie ako zmätočné.

V čase podania sťažnosti predsedovi súdu (27.3.2018) súd už vo veci začal konať a dňa 22.3.2018 určil vo veci pojednávanie. Je celkom nepochopiteľné a nelogické, že ústavná sťažnosť bola Ústavnému súdu SR v Košiciach doručená 9.5.2018 (uvedeným dňom je i datovaná), teda po tom, čo sťažovateľka a jej právna zástupkyňa už prevzali predvolanie na pojednávanie (2.5.2018), ktoré bolo určené na 1.6.2018. Ústavná sťažnosť bola teda podaná v čase, keď súd vo veci konal, pričom od uvedeného dátumu konanie prebieha priebežne, vo veci sa uskutočnili dve pojednávania a bolo tiež rozhodnuté o uložení výchovného opatrenia.

Zároveň je potrebné poukázať na skutkovú obťažnosť sporu spočívajúcu v nutnosti nariadenia znaleckého dokazovania, ktorého vykonanie navrhol i maloletým deťom ustanovený kolízny opatrovník.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti s prihliadnutím na časový úsek, kedy z objektívnych príčin vznikol v konaní prietah, považujem sťažovateľkou požadované finančné zadosťučinenie za neprimerane vysoké.“

5. Sťažovateľka k vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 16. októbra 2018 zaujala nasledujúce stanovisko:

„K vyjadreniu predsedu Okresného súdu Košice II sp. zn. 1SprV/647/2018 k sťažnosti uvádzam, že toto považujem za mechanické, pričom v celom rozsahu opomína základný fakt, že sa jedná o konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti. Základným znakom takých konaní je prioritný záujem dieťaťa, ktorého ochrane je prispôsobená aj pružnejšia procesná úprava, či už počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, resp. aj v súčasnosti.

Zároveň je potrebné nahliadať na celú sťažnostnú vec komplexne, teda prihliadnuť na dôsledky prietahov v konaní k dnešnému dňu, lebo mali za následok absolútny rozvrat danej rodiny, čomu korešponduje aj aktuálny postup súdu v konaní, ktorý stav si vyžiadal uloženie výchovného opatrenia rodičom a deťom, či nariadenie znaleckého skúmania znalcom z odboru psychológie, čo bude mať negatívny dopad nielen v rovine predlžovania konania, ale najmä v rovine faktického stavu danej rodiny, kde dôjde k absolútnemu rozpadu vzťahov medzi rodičmi a deťmi.

Tomu všetkému bolo možné predísť, pokiaľ by konajúci súd postupoval zákonne a bez prietahov, uvedomujúc si, že rodinnoprávne vzťahy podliehajú značnej dynamike a nejedná sa o klasické civilné spory s relatívne nemenným skutkovým stavom v čase začatia sporu.

Argumentácia vo vzťahu k závadám v doručovaní písomnosti otcovi neobstoja, lebo súd má dostatok zákonných mechanizmov k vysporiadaniu sa s danou situáciou, ku ktorým nepristúpil.

K argumentácii týkajúcej sa personálnych zmien na strane zákonných sudcov nepovažujem za potrebné sa bližšie vyjadrovať, keďže o tejto otázke existuje rozsiahla a stabilná judikatúra ústavného súdu...

K uvedenému je potrebné ešte uviesť, že k dôvodu, prečo zákonná sudkyňa dala zrušiť termín pojednávania dňa 25.05.2018, sa predseda súdu bližšie nevyjadruje, aj napriek tomu, že aj týmto krokom došlo k ďalším prieťahom.

Za zmienku stojí fakt, že v nových veciach, ktoré napadli konajúcej sudkyňi boli termíny pojednávani stanové a často aj konania rozhodnuté skôr, než tie právne veci, ktoré sudkyňi napadli v rámci prerozdelenia agendy po inom sudcovi, čo je ľahko zistiteľné.

Nemožno súhlasiť so záverom, že podanie sťažnosti je nelogickým krokom v čase keď už súd začal konať, lebo až v tom čase sa naplno prejavili dôsledky nečinnosti súdu, ktoré vyústili do naznačeného procesného postupu, ako aj ľudského rozmeru.

V prípade, že by súd konal bez prieťahov, vzťahy medzi rodičmi a deťmi by boli stabilizované a vo veci by bolo rozhodnuté, naproti tomu aktuálny stav je taký, že rozhodnutie vo veci samej je v nedohľadne a vzťahy sú absolútne rozvrátené. Znalecké dokazovanie, ako aj výchovného opatrenie by totiž nebolo potrebné ukladať.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj tento prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania:

„-dňa 30.6.2016 boli vykonané úkony v rámci prípravy pojednávania: opis návrhu bol zaslaný na vyjadrenie odporcovi, maloletým deťom bol ustanovený kolízny opatrovník, ktorý bol zároveň požiadaný o prešetrenie pomerov v rodine a boli žiadané doklady o príjmoch oboch rodičov (zamestnávateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Daňový úrad Košice).

-vyjadrenie odporcu a správy o príjmoch boli súdu doručené v mesiaci august 2016.

-dňa 6.9.2016 bol daný pokyn pre doručenie vyjadrenia odporcu právnomu zástupcovi sťažovateľky a kolíznemu opatrovníkovi, ktorý bol opakovane vyzvaný na zaslanie správy z prešetrenia pomerov v rodine maloletých detí. -stanovisko sťažovateľky

bolo cestou jej právnej zástupkyne doručené súdu 24.10.2016 a dňa 3.11.2016 zaslané odporcovi a kolíznemu opatrovníkovi, -správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach bola súdu doručená 7.11.2016 a v jej závere bolo vyslovené odporúčanie nariadenia znaleckého dokazovania.

-dňa 6.12.2016 bolo opakované doručovanie odporcovi, keďže predchádzajúce doručovanie bolo bez pozitívneho výsledku.

-dňa 16.1.2017 bol určený termín pojednávania na deň 23.6.2016.

-odo dňa 8.2.2017 bola pôvodne konajúca zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] práceneschopná, pričom táto práceneschopnosť bola dlhodobá, preto dňa 27.3.2017 boli v súlade s ustanovením § 51 ods. 4 písm. a) zák. č. 757/2004 Z .z. a Rozvrhom práce pre rok 2017 prerozdelené medzi zvyšné dve sudkyne rovnakého rozsahu pôsobnosti všetky nevybavené veci z jej súdneho oddelenia. Predmetná vec bola pridelená do súdneho oddelenia sudkyne [REDAKOVANÉ].

-dňa 25.5.2017 dala nová zákonná sudkyňa pokyn pre zrušenie termínov pojednávanií, ktoré určila prv vo veci konajúca zákonná sudkyňa.

-v dňoch 11.4.2017 a 27.9.2017 urgovala sťažovateľka vytýčenie termínu pojednávania, dňa 8.11.2017 urgoval vytýčenie pojednávania odporca.

-dňa 22.3.2018 bol vo veci určený termín pojednávania na deň 1.6.2018. Zároveň boli žiadané správy potrebné pre dané konanie.

-pojednávanie dňa 1.6.2018 sa uskutočnilo a vzhľadom na žiadosť právnej zástupkyne odporcu bolo odročené na deň 28.8.2018 (č.l. 269 spisu). Po uskutočnenom pojednávanií boli urgované potrebné správy.

-dňa 15.8.2018 podala sťažovateľka návrh na uloženie výchovného opatrenia.

-dňa 28.8.2018 sa uskutočnilo pojednávanie (zápisnica v rozsahu 15 strán), na ktorom bolo rozhodnuté aj o návrhu na uloženie výchovného opatrenia. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania.

-dňa 17.9.2018 bol vypracovaný koncept uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania.“

III.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

15. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

16. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

17. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

19. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom tvorí bežnú súčasť agendy všeobecných súdov a v zásade ho nemožno hodnotiť po stránke právnej ako zložité, čo sa vzťahuje aj na napadnuté konanie. Ústavný súd v súvislosti s nutnosťou nariadeného znaleckého dokazovania pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti, ktorou však nie je možné ospravedlniť aktuálny stav konania.

20. Správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Ústavný súd poukazuje na právo sťažovateľky využiť všetky procesné prostriedky na obhajobu svojich práv a oprávnených záujmov, ako aj záujmov maloletých detí v danej veci vzťahujúcich sa na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k jej nepľnoletými deťmi bez toho, aby uvedený postup v súvislosti s priet'ahmi v konaní bol pripísaný na jej ťarchu. Uvedené konštatovanie sa vzťahuje aj na sťažovateľkin postup v napadnutom konaní.

22. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní.

23. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že vzhľadom na citlivosť konaní vo veciach starostlivosti o maloletých, čo sa týka aj predmetnej veci, je potrebné, aby všeobecné súdy pristupovali k zabezpečeniu plynulosti priebehu, efektívnosti a najmä rýchlosti týchto konaní s mimoriadnou zodpovednosťou.

24. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu a sťažnosti zistil, že v priebehu napadnutého konania bol okresný súd úplne nečinný v rozsahu jedného roka, a to od 27. marca 2017 do 22. marca 2018. Priet'ahy v uvedenom rozsahu priznal aj predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti.

25. Vzhľadom na náročnosť nastavených kritérií na posudzovanie konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností ústavný súd okrem uvedenej nečinnosti vyhodnotil aj postup okresného súdu v napadnutom konaní ako nie dostatočne efektívny. Argumentáciu predsedu okresného súdu o dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne nemohol ústavný súd akceptovať, pretože vo svojej stabilizovanej judikatúre už uviedol, že personálne problémy (dlhodobá práceneschopnosť sudcu, zmeny zákonných sudcov) a nadmerné množstvo vecí nemôže byť vo vzťahu k oprávnenému subjektu, ktorý sa obrátil na všeobecný súd so žiadosťou o odstránenie svojej právnej neistoty, dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a nezavaruje štát zodpovednosti za pomalý priebeh konania a jeho dôsledku na vznik zbytočných priet'ahov. (napr. III. ÚS 83/2014).

26. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nie je akceptovateľné, že napadnuté konanie v tejto citlivej veci nebolo dosiaľ právoplatne skončené ani po takmer 2,5 roku od jeho začatia.

27. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k porušeniu jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

29. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené boli, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza.

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

31. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľka domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne

o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

32. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukazuje najmä na to, že v dôsledku priet'ahov zavinených postupom okresného súdu sa vo vzťahu k svojim maloletým deťom nachádza v stave právnej neistoty.

33. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

34. Vzhľadom na okolnosti a najmä citlivosť danej veci ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ktoré považoval za primerané vzhľadom na doterajší priebeh napadnutého konania a aktuálny stav veci.

35. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní o jej sťažnosti advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím, ml., Štúrova 20, Košice. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

36. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €.

37. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 153,50 €, t.j. spolu 460,50 €, čo spolu s režijným paušálom 3 x 9,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 488,13 €.

38. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018